TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Kinh tế tư nhân: Cần chiến lược vượt trội với các nhóm giải pháp được tinh chỉnh, mang tính đột phá

13:03 24/03/2025

Để kinh tế tư nhân phát triển, chúng ta rất cần một nhóm giải pháp. Nhóm giải pháp này có thể không hoàn toàn mới, mang tính kế thừa những gì trước đây đã có mà vẫn còn phù hợp, nhưng cũng phải tinh chỉnh, có thể từ khâu tổ chức thực hiện, khâu thiết kế chính sách.

Theo Tiến sỹ Phan Đức Hiếu, Ủy viên Thường trực Ủy ban Kinh tế của Quốc hội, để kinh tế tư nhân thực sự trở thành động lực quan trọng hàng đầu trong phát triển kinh tế, cần một chiến lược với những nhóm giải pháp được tinh chỉnh, mang tính đột phá, phù hợp với bối cảnh và yêu cầu mới.

Tiến sỹ Phan Đức Hiếu, Ủy viên Thường trực Ủy ban Kinh tế của Quốc hội. Ảnh VGP/Quang Thương.

Khu vực kinh tế tư nhân được coi là động lực quan trọng hàng đầu cho tăng trưởng. Tiến sỹ đánh giá sự phát triển của khu vực này như thế nào?

Tiến sỹ Phan Đức Hiếu: Trước hết, các nghị quyết, chính sách của Đảng, Nhà nước đều xác định rất rõ kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng trong phát triển kinh tế của đất nước. Đơn cử như Nghị quyết 10-NQ/TW và một số chương trình hành động của Chính phủ để thực hiện nghị quyết này; Nghị quyết 45/NQ-CP,... đều đưa ra các "chỉ tiêu để đo lường" về việc khu vực inh tế tư nhân là động lực quan trọng trong sự phát triển của đất nước. Ví dụ như chúng ta đã có những chỉ tiêu về số lượng, chất lượng,...

Đây là cơ hội để chúng ta nhìn nhận lại. Chúng ta đã có rất nhiều những giải pháp, chính sách với rất nhiều hình thức, cách thức khác nhau. Ngoài Nghị quyết 10-NQ/TW, đã có các nghị quyết chuyên đề, Nghị quyết 41-NQ/TW về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân trong thời kỳ mới, những khuôn khổ pháp lý chuyên đề về thu hút đầu tư vào các lĩnh vực như nông nghiệp, thúc đẩy đổi mới sáng tạo,...

Thậm chí, Nghị quyết 57-NQ/TW gần đây đều nhắm đến khung chính sách, những giải pháp để thúc đẩy khu vực inh tế tư nhân (KTTN) ứng dụng khoa học công nghệ, phát triển khoa học công nghệ, nâng cao năng lực đổi mới sáng tạo,... Ngoài ra, chúng ta có Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa. Các khung chính sách đâu đó đều nhắm đến khu vực KTTN. Ở khía cạnh rất rộng, khía cạnh chung, khía cạnh chuyên đề, chúng ta đều có những định hướng, giải pháp để hỗ trợ KTTN.

Tuy nhiên, kết quả sự phát triển, sự đóng góp của khu vực KTTN, năng lực thực tế của khu vực KTTN chưa đáp ứng như kỳ vọng. Tôi nhất trí trong bối cảnh hiện nay, chúng ta cần tư duy lại, phải bình tĩnh nhìn nhận, đánh giá toàn bộ nguyên nhân tại sao có nhiều giải pháp, biện pháp như vậy mà khu vực KTTN vẫn chưa đáp ứng được như kỳ vọng, mong muốn của chúng ta.

Kinh tế tư nhân: Cần chiến lược vượt trội với các nhóm giải pháp được tinh chỉnh, mang tính đột phá. Ảnh internet.

Trong bối cảnh này, chúng ta rất cần một nhóm giải pháp. Nhóm giải pháp này có thể không hoàn toàn mới, mang tính kế thừa những gì trước đây đã có mà vẫn còn phù hợp, nhưng cũng phải tinh chỉnh, có thể từ khâu tổ chức thực hiện, khâu thiết kế chính sách. Tôi mong muốn chúng ta có thêm những giải pháp mới, thực sự mang tính đột phá, phù hợp với bối cảnh mới, yêu cầu mới về phát triển KTTN để khu vực này thực sự trở thành động lực quan trọng trong phát triển kinh tế.

Vậy theo Tiến sỹ, cần định hướng các nhóm giải pháp ra sao, tập trung vào những nội dung lớn nào?

Tiến sỹ Phan Đức Hiếu: Trước hết, tôi nhấn mạnh trọng tâm lần này vẫn là những giải pháp mới, mang tính đột phá, phải thống nhất được với nhau về cách tiếp cận; giải pháp phù hợp cho từng nhóm đối tượng doanh nghiệp khác nhau.

Đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa, chúng ta phải hướng đến môi trường thể chế công bằng, thuận lợi, để họ có cơ hội phát huy năng lực của mình và được công bằng với những doanh nghiệp cỡ vừa và cỡ lớn. Tôi lấy ví dụ như quy định về đấu thầu, nếu như chúng ta không xác định việc đấu thầu không phân loại theo quy mô doanh nghiệp, vô hình chung cơ hội kinh doanh rơi vào các doanh nghiệp lớn. Điều này tước bỏ cơ hội kinh doanh của doanh nghiệp nhỏ và vừa. Trong khi đó, thực tế chứng minh doanh nghiệp nhỏ và vừa là bộ phận rất quan trọng và không thể thiếu của mọi nền kinh tế. Chúng ta hướng đến môi trường

thể chế công bằng cho mọi loại hình doanh nghiệp theo quy mô, tính chất của ngành nghề kinh doanh.

Đối với nhóm doanh nghiệp có tiềm năng phát triển rất lớn như đổi mới sáng tạo, đặc biệt là những doanh nghiệp số có quy mô, thể chế phải phù hợp để tạo cho họ môi trường bứt phá, phát triển nhanh. Đối với những doanh nghiệp đổi mới sáng tạo, nếu chúng ta cứ áp dụng một khung pháp lý, khung thể chế như các doanh nghiệp khác thì đôi khi trở thành kìm hãm. Nên cách tiếp cận đầu tiên theo tôi cần có khung thể chế được thiết kế bảo đảm tính chất chung là công bằng, nhưng cần có tính chất riêng để thúc đẩy, khai thông, kích thích năng lực chuyên biệt của mỗi nhóm khu vực KTTN khác nhau.

Kinh tế tư nhân: Cần chiến lược vượt trội với các nhóm giải pháp được tinh chỉnh, mang tính đột phá. Ảnh internet.

Về nhóm giải pháp cải cách thể chế, tôi cho rằng sẽ tiếp tục thực hiện những giải pháp hiện nay nhưng mức độ cải cách nâng cao hơn. Trước đây, chúng ta nói nhiều về việc xoá bỏ, giảm bớt các rào cản, thủ tục hành chính. Hiện nay, chúng ta nên nâng thêm một mức nữa là ngay cả những thủ tục chưa nhận diện là rào cản nhưng không cần thiết, chúng ta có thể chủ động bãi bỏ để tăng thêm không gian, quyền tự do kinh doanh, sự chủ động trong kinh doanh của doanh nghiệp.

Tiếp theo là cách làm. Tôi nghĩ rằng nên học tập cách làm đã có tiền lệ như quá trình bãi bỏ điều kiện kinh doanh, giao nhiệm vụ này cho một cơ quan của Chính phủ, Bộ Tư pháp, cơ quan mang tính chất độc lập như thành lập tổ công tác. Họ chủ động làm việc và phối hợp với các bộ, ngành có liên quan thay vì chúng ta giao cho từng bộ. Lần này, nên tập trung trước mắt vào việc bãi bỏ những quy định, thủ tục không cần thiết. Đến giai đoạn tiếp theo, chúng ta nên

tập trung nhiều hơn vào việc sửa đổi.

Đồng thời, trong cải thiện thể chế, cần nhấn mạnh việc xác định lại vai trò của Nhà nước. Khi chúng ta giảm các kiểm soát về mặt tiền kiểm, thủ tục cấp phép thì vai trò của Nhà nước quan trọng ở việc duy trì, giống như trọng tài thực thi luật cạnh tranh, bảo đảm môi trường kinh doanh công bằng, bình đẳng, minh bạch, giải quyết các tranh chấp trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp phải thực sự nhanh và hiệu quả.

Ví dụ như tranh chấp hợp đồng được khởi kiện lên tòa án, giải quyết trong vòng 1-2 năm, vụ việc kéo dài sẽ khiến doanh nghiệp sẽ bị thiệt hại. Trong trường hợp này, song song với việc cắt giảm quy định, điều kiện thủ tục thì phải nâng cao vai trò của Nhà nước trong việc duy trì môi trường cạnh tranh và năng lực của cơ quan tư pháp.

Kinh tế tư nhân: Cần chiến lược vượt trội với các nhóm giải pháp được tinh chỉnh, mang tính đột phá. Ảnh internet.

Tiến sỹ nghĩ thế nào về quan điểm "để cho doanh nghiệp tư nhân được làm những gì pháp luật không cấm", thực tế quan điểm này được triển khai đầy đủ, đúng tinh thần hay chưa? Quyền lợi chính đáng và hợp pháp của doanh nghiệp tư nhân đã được bảo đảm đúng như kỳ vọng chưa, thưa Tiến sỹ?

Tiến sỹ Phan Đức Hiếu: Đây sẽ là quan điểm chủ đạo đối với giải pháp phát triển khu vực KTTN trong bối cảnh mới mà chúng ta đang xây dựng. Tuy nhiên, cũng nên học tập kinh nghiệm của các quốc gia có liên quan. Một mặt, chúng ta tạo lập môi trường kinh doanh, thể chế theo nguyên tắc doanh nghiệp được quyền tự do kinh doanh, hạn chế các quy định cấm, quy định không được làm và thúc đẩy quyền tự do kinh doanh. Nhưng các nước họ có mô hình vượt trội để thể chế hoá quyền tự do kinh doanh.

Kinh nghiệm rõ nét thể hiện ở các các khu thương mại, khu kinh tế tự do chuyên biệt, ở đó họ thúc đẩy quyền tự do kinh doanh mà tôi gọi là 'tuyệt đối'. Trên thế giới, có những khu vực kinh tế tự do không thuế, thậm chí miễn thuê 30 năm, hay không giấy phép, tự do xuất nhập khẩu, tự do sản xuất kinh doanh. Có những khu kinh tế, thương mại tự do dành riêng cho doanh nghiệp vừa và nhỏ, dành riêng cho hoạt động đổi mới sáng tạo vì những khu này bản chất cấp phép phải khác.

Hạ tầng Nhà nước thiết lập ra, đổi mới sáng tạo hay thử nghiệm AI cần có những hạ tầng công nghệ, chính sách khả thi cho doanh nghiệp. Ví dụ như thử nghiệm xe tự lái, không thể để họ tự lái ngay trong khu vực nội thành. Tôi nghĩ giải pháp đột phá để thể chế hóa nguyên tắc chủ đạo là quyền tự do kinh doanh. Ngoài việc cải thiện, thay đổi khung thể chế pháp luật nói chung thì nên phát triển nhiều khu kinh tế tự do. Tôi rất kỳ vọng đây là những chính sách thực sự đột phá cho khu vực KTTN và có thể chuyên biệt cho nhiều nhóm doanh nghiệp khác nhau, nhiều ngành nghề khác nhau, quy mô khác nhau.

Theo chinhphu.vn